

Remissvar En rättssäker vindkraftsprövning (SOU 2021:53)

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft. Det gör myndigheten genom att skapa bättre förutsättningar för företagande och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas. I myndighetens uppdrag ingår att genomföra insatser som främjar hållbar utveckling och tillväxt och utveckling i företag, stärkt konkurrenskraft samt förenkling för företag. Remissvaret är skrivet utifrån de utgångspunkterna.

Tillväxtverket ställer sig bakom utredningens förslag.

Förslagen innebär förenklingar för företag

Tillväxtverket anser att utredningens förslag kommer att leda till förenklingar för företag och instämmer i bedömningen att ett genomförande av förslagen kommer att höja effektiviteten och öka förutsebarheten i prövningen och samtidigt stärka rättssäkerheten. Företagen lyfter ofta fram vikten av tydliga besked, att tidigt få information om processen och veta vad som förväntas samt vikten av en process som är rättssäker och transparent. Tillväxtverket ser därför positivt på att ett genomförande av förslagen kommer innebära sådana förenklingar för företagen.

Genom ett lokaliseringsbesked blir det tydligt både för kommunen och företagen vad som förväntas av processen och kommunen behöver i varje enskilt fall ta en aktiv ställning. Att lokaliseringsbeskedet knyts till kommunernas översiktsplaner bedömer Tillväxtverket också bidrar till att det blir tydligare för såväl kommun och kommuninvånare som företag att veta vad besluten om vindkraft baseras på samt att företagen tidigt i processen får en indikation om huruvida projektering är möjligt. Tillväxtverket anser särskilt att det är positivt att processen tydliggörs genom föreslagna tidsramar för beslut samt att kommunens beslut måste motiveras och att positiva beslut inte kan ändras. Att få ett tidigt besked underlättar för företagen att veta vad som gäller och gör att de enklare kan planera verksamheten. Tillväxtverket anser även att förslagen kommer att bidra till att processen för vindkraftsprövning för kommunerna blir enklare och mer likartad. Tillväxtverket instämmer också med utredningen att ett system för ekonomisk ersättning till kommuner bör utarbetas och att man bör titta vidare på hur ett sådant kan utformas.

Näringslivsperspektivet bör belysas än mer

Tillväxtverket anser dock att utredningen inte i tillräckligt stor utsträckning belyst näringslivsperspektivet. Förnyelse och omvandlingen av näringslivet är en konstant pågående process. Genom globala trender som klimat, digitalisering och elektrifiering behöver företag anpassa sin produktion exempelvis för att tillgodose kunders behov. I denna process är tillgången till el, och då grön el, en

konkurrensfördel för företag som väljer att förlägga sin produktion i Sverige.¹ Att processen när det gäller produktionen av grön el, från vindkraft bland annat är transparent och förutsägbar medför i sin tur att Sverige blir ett attraktivt land att investera i för utländska företag, vilket är vanligt när det gäller vindkraften.

Riksintressen och vindkraft

Tillväxtverket är ansvarig myndighet för riksintresse industriell produktion. Utifrån det som framkommer i utredningen kopplat till riksintressen och vindkraft, menar Tillväxtverket att riksintresseinstrument som sådant inte fungerar tillfredsställande. Tillväxtverket har tidigare lyft fram² att vi ser positivt på en översyn av riksintressesystemets funktionssätt för att lyfta fram nationella perspektiv i den lokala planeringen. Vi vill i detta sammanhang peka på arbetet som bedrivs inom Miljömålsrådet, nämligen programområdet Ramverk för nationell planering.

Förslaget om planeringsstöd till kommunerna

Tillväxtverket är positivt till utredningsförslaget gällande införandet av ett planeringsstöd för kommunerna. Tillväxtverket instämmer med utredningen om att det är viktigt att stödet är enkelt att söka. Ett stöd skulle dock kunna ha en bredare ansats. Tillväxtverket anser att det är centralt att stärka kommunernas kapacitet gällande planeringsfrågor. Men att då genomföra ett planeringsstöd inriktat på enbart vindkraft underlättar inte arbete när det gäller att lösa intressekonflikter inom ramen för översiktsplanen. Ett generellt stöd för att stärka planeringen skapar, enligt vår uppfattning, bättre förutsättningar för förtroendevalda att besluta om inriktningen i översiktsplanen gällande användning av mark. Vi vill även i detta sammanhang peka på fördelarna med att använda sig av regional planering som ett komplement till planeringen på lokal nivå. Genom att utveckla kunskapsunderlag som visar på utvecklingstendenser i ett större geografiskt perspektiv gällande frågor som inte beaktar administrativa gränser, kan kommunernas förmåga inom detta område stärkas. Tillväxtverket har tidigare lyft detta behov bland annat kopplat till Kommunutredningen.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Anna Johansson. Karin Holmqvist har varit föredragande. I handläggningen har även Robert Kron, Per Johansson och Daniel Fahlander deltagit.

¹ Platsens betydelse för industrin, Tillväxtverket, 2020

² Översyn av kriterierna för och anspråk på områden för riksintressen, Boverket, 2021